

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság

Bf.II.117/2023/9. szám

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Győrött, 2024. január 22. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Tatabányai Törvényszék 2023. július 11. napján kihirdetett 3.B.263/2022/33. számú ítéletét Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében *megváltoztatja*.

A másodfokú bíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 15.B.30.092/2021/35. számú ítéletének próbára bocsátást kimondó rendelkezését hatályon kívül helyezi és a próbára bocsátást megszünteti.

A Terhelt1 I. r. vádlottal szemben alkalmazott halmazati büntetést a terhére megállapított további társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette (Btk.221. § (2) bekezdés d) pont) és a lopás vétsége (Btk. 370. § (1) és (2) bekezdés a) pont) miatt is tekinti kiszabottnak.

Megállapítja, hogy Terhelt1 I. r. vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A másodfokú bíróság megállapítja, hogy a Kft1.-től lefoglalt 5 darab iratköteg könyvelést (KBR azonosító: szám1) a lefoglalása megszüntetését követően a Kft2. (Cg.szám2, cím13., képviselő: Név1) felszámoló részére kell kiadni.

A másodfokú bíróság a 35007/25/2019. bü. számú nyomozás során a Kft3.-től lefoglalt 1 darab cégirat borító (KBR azonosító: szám3) és 1 darab iratköteg (KBR azonosító: szám4) lefoglalását megszünteti és az ügyiratok részeként történő kezelését rendeli el, valamint a Kft4.-től lefoglalt 1 darab iratköteg (KBR azonosító: szám5) lefoglalását megszünteti és a Zrt1. (Cg.szám6, cím14., képviselő: Név2) felszámoló részére kiadni rendeli.

A bíróság a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezéseket hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot egyszerűsített felülvizsgálat lefolytatására utasítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] A Tatabányai Törvényszék a 2023. február 8. napjától 2023. július 11. napjáig tartó nyilvános folytatólagos tárgyalássorozat alapján meghozott és utóbbi napon kihirdetett,

3.B.263/2022/33. számú ítéletével négy terhelt büntetőjogi felelősségéről rendelkezett. Az ítélet Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában 2023. július 31. napján, Terhelt4 IV. r. vádlott esetében 2023. augusztus 7. napján emelkedett jogerőre.

[2] A törvényszék *Terhelt1 I. r. vádlott* bűnösségét költségvetési csalás bűntettében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont I. fordulat és (5) bekezdés b) pont II. fordulat) és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §) állapította meg, ezért halmazati büntetésül 5 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 2 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra, 100 napi tétel – napi tételenként 2.000 Ft, összesen 200.000 Ft – pénzbüntetésre, valamint mellékbüntetésül 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy I. r. vádlott a szabadságvesztésből a büntetés fele részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

[3] *Terhelt2 II. r. vádlott* bűnösségét bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont I. fordulat és (4) bekezdés b) pont II. fordulat), bűnsegédként és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §), 2 rendbeli közokirat-hamisítás bűntettében, amit egy esetben felbujtóként követett el (Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont) és közokirat-hamisítás bűntettében (Btk. 342. § (1) bekezdés b) pont) állapította meg, ezért halmazati büntetésül 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 2 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra, valamint mellékbüntetésül 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy II. r. vádlott legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részét követően bocsátható feltételes szabadságra, valamint elrendelte a Tatabányai Törvényszék 3.B.343/2014/57. számú ítéletével kiszabott 1 év 6 hónap felfüggesztett börtönbüntetés végrehajtását.

[4] A törvényszék *Terhelt3 III. r. vádlottat* közokirat-hamisítás büntette (Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont) miatt 1 évre próbára bocsátotta, míg *Terhelt4 IV. r. vádlott* bűnösségét bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont I. fordulat és (2) bekezdés a) pont), bűnsegédként és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §) és folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében (Btk. 342. § (1) bekezdés b) pont) állapította meg, ezért halmazati büntetésül 250 napi tétel – napi tételenként 2.000 forint, összesen 500.000 forint pénzbüntetésre és 1 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte.

[5] Mindemellett rendelkezett az I. r. és IV. r. vádlottak esetében a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról, a Kft1.-től lefoglalt iratok további sorsáról, valamint a büntetőeljárás során felmerült bűnügyi költség állam általi, valamint a vádlottak általi - részint egyetemlegesen, részint külön-külön történő - viseléséről.

[6] A törvényszék fenti határozatát az ügyész valamennyi vádlottat érintően tudomásul vette, míg *Terhelt1 I. r. vádlott* és védője felmentés, míg *Terhelt2 II. r. vádlott* és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében terjesztett elő jogorvoslati kérelmet.

[7] A Győri Fellebbviteli Főügyészség a BF.257/2023/1-I. számú átiratában a védelmi oldalról bejelentett jogorvoslati kérelmeket nem tartotta alaposnak. Rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság a büntetőeljárási szabályok maradéktalan betartása mellett lefolytatott bizonyítási eljárás alapján teljeskörűen megalapozott ítéleti tényállást állapított meg. A főügyészség szerint a törvényszék részletesen számba vette és értékelte az eljárás során feltárt és beszerzett bizonyítékokat, pontosan bemutatta a terhelt bűnössége megállapításához vezető logikai folyamatot, és ennek megfelelően indokolási kötelezettségének is eleget tett.

[8] A vádlottak büntetőjogi felelősségére vont következtetés okszerű, a törvényszék a bűncselekmények minősítését illetően sem tévedett, azonban a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem szüntette meg I. r. vádlott próbára bocsátását, melyet a másodfokú eljárásban szükséges pótolni.

[9] A büntetéskiszabás körében a fellebbviteli főügyészség szerint a törvényszék valamennyi körülményt maximálisan figyelembe vett, és méltányos büntetést szabott, annak enyhítését nem tartja indokoltnak.

[10] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében az állam terhén maradó összeg tekintetében sem szóban, sem írásban nem fűzött indokolást, annak helyessége nem állapítható meg, a költségjegyzékbe bejegyzett összegnél a törvényszék 14.407 forinttal többről rendelkezett, melynek eredete ismeretlen, ezért álláspontja szerint a bűnügyi költség tekintetében egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatása indokolt.

[11] A fentiek alapján az ügyési indítvány – a próbára bocsátás megszüntetését követően – az elsőfokú ítéletnek a Be. 606. § (1) bekezdése alapján történő megváltoztatására irányult a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság egyszerűsített felülvizsgálat lefolytatására történő felhívása mellett.

[12] I. r. vádlott védője az írásbeli indokolásában a felmentés iránt bejelentett fellebbezést továbbra is fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a közigazgatási és büntetőjogi felelősség körében a szükséges elhatárolást nem végezte el, ezért jogellenesen állapította meg I. r. vádlott bűnösségét. Jogi okfejtése kétirányú volt, egyrészt e körben a tévedésre, mint büntethetőséget kizáró okra hivatkozott, erre vonatkozóan véleménye szerint az ítélet nem tartalmaz jogi indokolást. A védő szerint téves az elsőfokú ítélet indokolásának az része, mely szerint I. r. vádlottnak, mint a Kftl. ügyvezetőjének tudnia kellett a befogadott számlák fiktivitásáról önmagában abból az okból, hogy a társaság ügyvezetője. A polgári jogi, közigazgatási jogi és a Gt.-ből, valamint a társasági szerződésből adódó kötelezettségtől merőben eltér a büntetőjogi felelősség, sem a költségvetési csalás, sem a hamis magánokirat felhasználása nem követhető el gondatlanul, a jogalkotó egyenes szándékkal való elkövetést rögzít.

[13] Az elsőfokú bíróság a könyvszakértő véleményére hivatkozva azt állapította meg, hogy I. r. vádlott nem tanúsított kellő körültekintést a befogadott számlák és az alvállalkozók tekintetében, elmulasztotta az alvállalkozó ellenőrzését. Kifejtette, hogy az Art. által megfogalmazott kellő körültekintés ugyanakkor a védő szerint nem szándékos magatartás, az a Btk. hanyag gondatlanság alakzatának felel meg, amennyiben a terhelt közigazgatási, polgári jogi vagy gazdasági jogi kritériumok szerint gondatlan magatartást tanúsít, az nem válik szándékosná abból az okból, hogy a terhelt a társaság ügyvezetője.

[14] II. r. vádlott védője az elsődlegesen felmentésre, másrészt enyhítésre irányuló fellebbezését írásbeli indokolásában is fenntartotta.

[15] Az indokolásában kitért a vádirat II. r. vádlottat érintő cselekvőségére, majd részletesen bemutatta az elsőfokú bíróság döntésének indokait. Hivatkozott a Kúria hatályon kívül helyezéseket értékelő összefoglaló jelentésére, melyet a védelem iránymutatónak tekint jelen esetben is. Ezen jelentés szerint az indokolási kötelezettség megsértését jelenti, ha az indokolás nem vagy nem elégséges és szükséges mértékben tartalmazza, hogy a bíróság mit vett száma, mit mérlegelt, illetve értékelt a ténymegállapítás és a jogkövetkeztetés érdekében. Ilyenkor ellenőrizhetetlen a ténymegállapító és döntési tevékenység, ezért az ítélet

felülbírálnak. Erre figyelemmel pedig álláspontja szerint az elsőfokú ítélet indokolás része a bizonyítékok felsorolásából, perkivonatból áll, vagyis, hogy ki mikor milyen vallomást tett az eljárásban, azonban nem állapítható meg, hogy a bíróság a tényállást milyen okból és mely bizonyítékokra alapozta.

[16] A törvényszék a vádirattal egyezően állapította meg a II. r. vádlott felelősségét, azonban ezt követően a védő bemutatta, hogy milyen indokok alapján iratellenes és okszerűtlen a megállapítása, továbbá logikailag sem feleltethető meg a rendelkezésre álló adatoknak. E körben részletesen ismertette I. r., II. r. és III. r. vádlottak vallomásait, és azokat ütköztette az egyéb bizonyítékokkal, majd az ítélet indokolásában foglaltakra reagált. A védő az általuk becsatolt írásszakértői magánvélemény jelentőségére hívta fel figyelmet, melyben a szakértő megállapította, hogy a Név⁴ névalírás nagy valószínűséggel nem II. vádlottól származik. A magánszakértői vélemény birtokában a védelem álláspontja szerint csak arra a következtetésre lehet jutni, hogy a cégiratokat nem II. r. vádlott írta alá, ekként nem lehetett jelen az aláírásakor.

[17] Kifogásolta a védő a törvényszék azon ténymegállapítását is, hogy a könyvszakértő az alvállalkozó bevételeit is megvizsgálta, és abból is vont le következtetést, mert a védelem szerint a szakvéleményekben ilyen megállapítás nem található. A szakértő feladata egy matematikai számítás elvégzésére korlátozódott, azonban az eljárás során nem vették figyelembe azt, hogy milyen kiadási oldal állítható szembe a kiállított számlákkal, azaz a bevételekkel.

[18] Kifogásolta, hogy a nyomozás nem terjedt ki, ki teljesített a Kft¹. nevében, kik voltak az alvállalkozók, ha nem a hat vádban megjelölt társaság; volt-e olyan munkavállalója a kft.-nek, aki elvégezhetette a speciális feladatokat, amely a versenyhétvégékhez kötődött; könyvelésben szerepelt-e az árubeszerzés arra a szolgáltatásra, melyet később nyújtott.

[19] Álláspontja szerint vizsgálni kellett volna, milyen személyi és tárgyi feltételei vannak a megrendelők által nem kifogásolt tevékenység elvégzésének, milyen anyag és humán költséggel jár, mindez könyvvizsgálat tárgya lehetett volna. A bizonyítás során a törvényszék nem kellő körültekintéssel és az ítéleti bizonyossághoz szükséges megalapozottsággal járt el. A bizonyítási eljárás tehát hiányos, indokolási kötelezettségének nem megfelelő mértékben tett eleget, mely megalapozatlansághoz vezet, a tényállás nincs felderítve, ennek nyomán az ítélet felülbírálatra alkalmatlan. Erre tekintettel elsősorban az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

[20] Másodlagos indítványként a BH2022. 147. számú eseti döntésben foglaltakra hivatkozott, és a II. r. vádlott bűncselekmények alóli felmentését kérte. Legvégső esetben pedig a védő fellebbezése a büntetés enyhítését célozta. E körben hivatkozott a cselekmény elkövetése óta bekövetkezett időmúlásra, a II. r. vádlott személyi körülményeire, melyek alapján véleménye szerint Terhelt² II. r. vádlott vonatkozásában kétfokú leszállásra van lehetőség a Btk. 82. § (4) bekezdés alapján, így pénzbüntetés alkalmazását kérte, mivel az ügyészi indítványt eltúlzottnak véli.

[21] A vád és a védelem képviselője a fellebbviteli tárgyaláson megtartott perbeszédekben is fenntartották a korábbi írásbeli beadványaikban foglaltakat.

[22] A tárgyaláson I. r. vádlott védője továbbra is arra mutatott rá, hogy a jogági elhatárolás nem történt meg a közigazgatási és a büntetőjogi felelősség tárgyában, e körben az indokolás hiányos. Tapasztalata szerint az ügyek már az adóeljáráásban a revízió során eldőlnék, a közigazgatási eljárásban megállapított felelősség objektivizálódik a büntetőeljáráásban is, és a büntetőjogi felelősség is megállapításra kerül, holott a közigazgatási eljárásban szereplő ügyfél pozíciója merőben eltér a Be. terhelti pozíciójától. A terheltet törvényes hátrány a hallgatás jogának gyakorlásáért nem érheti, és álláspontja szerint azért sem érheti hátrány, ha nyilatkozik, ezért a különféle pozíciókban tett nyilatkozatok felhasználásánál különös gonddal kell eljárni.

[23] Másrészt a védő az ítélet megalapozatlanságát hangsúlyozta, mivel nem ellenőrizte az elsőfokú bíróság I. r. vádlott védekezését, és kísérletet sem tett tanú²² felkutatására, mellyel a törvényszék I. r. vádlott állításait kontrollálhatta volna, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését indítványozta. tanú²² beazonosítása és annak bizonyítása esetén, hogy I. r. vádlottat tanú²² tévedésbe ejtette, vizsgálni kellett volna a közvetett tettesség kérdését, melyet az elsőfokú bíróság elmulasztott. Terhelt¹ I. r. vádlott tévedésben volt a számlák tartalma és kibocsátója tekintetében, így nem lehet elkövetője a terhére rótt cselekményeknek, mert legfeljebb gondatlan magatartás terheli. Az Európai Unió Bíróságának több döntésére rámutatva a vállalkozótól az üzleti partner kiválasztásakor elvárható körültekintés kritériumait bemutatva hangsúlyozta, hogy nem terhelhető hatósági feladatokkal a vállalkozó, mivel annak elsődleges feladata a bevételszerzés és nyereségszerzés, nem pedig az adminisztráció. Kifogásolta, hogy a teljesítés megtörténtének elfogadása ellenére nem került megállapításra annak költsége, mely egy algoritmussal könnyen kiszámítható lett volna. Mindezek alapján elsődlegesen felmentésre, másodrészt hatályon kívül helyezésre irányult a védői indítvány.

[24] A perbeszédében a II. r. vádlott védője az írásban benyújtott fellebbezését fenntartva arra mutatott rá, hogy kevés lehetősége van a védelemnek arra, hogy a nyomozás során kifejtse álláspontját, ahogy a vádemelésnél sincs, így a nyomozás során lefolytatott bizonyítás hiányosságait a bíróságnak kell pótolnia. Vitatta a szakértői bizonyítást, mivel álláspontja szerint csak egy alapműveletet végzett el a szakértő, és kérdéseket, észrevételeket sem volt lehetőségük a nyomozás során hozzá intézni. Hangsúlyozta azt is, hogy az általuk felkért írásszakértői vélemény alátámasztotta, hogy a cégiratokat nem Terhelt² II. r. vádlott írta alá, ezért az indítványa elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, másodlagosan felmentésre, illetve legvégső esetben enyhítésre irányult.

[25] A fellebbviteli nyilvános tárgyaláson megtartott perbeszédében a fellebbviteli főügyészség képviselője maradéktalanul fenntartotta az átiratában foglaltakat, Terhelt² II. r. vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában pedig csatlakozott a védője által előadottakhoz.

[26] A védelmi fellebbezések az alábbiak szerint nem alaposak.

[27] Az ítéltábla az előterjesztett fellebbezések tartalmára – különösen a védelmi jogorvoslati kérelmekre, azok írásbeli indoklására, a fellebbviteli eljárásban előadott perbeszédekben foglaltakra tekintettel –, a fellebbviteli főügyészégi átiratban részletezettek

figyelemmel a jogorvoslati kérelmekkel sérelmezett elsőfokú ítéletet a Be. 590.§ (1), (2) és (10) bekezdései alkalmazásával teljeskörűen felülbírált. A felülbírálat során megvizsgálta az elsőfokú bíróság eljárását, valamint a törvényszéknek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére és a büntetés kiszabására vonatkozó valamennyi rendelkezését.

[28] A másodfokú felülvizsgálat során az ítéltábla nem észlelt olyan megalapozottsági hibát, illetőleg perrendi szabálysértést, amely az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatát megakadályozta volna. A fentiek szerinti teljes felülvizsgálat kiterjedt a büntetőügy valamennyi fő- és járulékos, azaz az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésre, a másodfokon eljáró bíróságnak emellett a bizonyítási eljárás törvényességét folyamatában is megfelelően vizsgálnia és kontrollálnia kellett. Ekörben megállapítható, hogy érdemleges támadás perrendi-eljárási oldalról az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási tevékenységet nem érte, ezzel összefüggésben a másodfokú bíróság sem észlelt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező, illetőleg érdemi kihatású relatív hatályú eljárási hibát, hiányosságot vagy mulasztást.

[29] A Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség KF.541/2020/106. számú vádirata 2022. november 3. napján érkezett a Tatabányai Törvényszékre. Az elsőfokú bíróság Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak vonatkozásában 2023. február 8. napján, míg Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében 2023. április 19. napján tartott előkészítő ülést, melyen I. r., II. r. és IV. r. vádlottak nem ismerték el a bűnösségüket. Az ezt követően megtartott tárgyalási napokon tanúként került kihallgatásra tanú1, tanú2, tanú5, tanú14, tanú4, tanú3, tanú13, tanú15, tanú18 és tanú19, valamint szakértőként meghallgatta szakértő2 írásszakértőt és szakértő1 adó- és könyvszakértőt. Az eljárás során beszerzett okirati bizonyítékokat ismertetés útján, míg a nyomozás során tett vallomásokat felolvasás útján tette a bizonyítási eljárás részévé. Terhelt1 I. r. vádlott az ügyben 2023. július 5. napján megtartott tárgyaláson részletes vallomását tett, majd a bizonyítás befejeztét nyilváníttát és a perbeszédet megtartását követően az ügydöntő határozatát a törvényszék 2023. július 11. napján hozta meg.

[30] A rendelkezésre álló bizonyítási anyag vizsgálata alapján megállapítható, hogy az széles körben és minden szükséges vonatkozásban beszerzett bizonyítékalmaz tárgyalás anyagává tételére az eljárás során perrendszerűen sor került, az eljáró bíróság alapos tevékenysége folytán minden olyan bizonyíték a tárgyalás részévé vált, amely a tényállás megalapozott megállapításához szükséges volt, a törvényszék az irányadó történeti tényállást teljes egészében felderítette, és azt egészében helyénvaló módon is állapította meg. A törvényszék kellő mértékben foglalkozott mindazokkal a személyi, tárgyi és okirati jellegű bizonyítékokkal, amelyek az ügy meghatározó jelentőségű elemeiként alkalmasak voltak arra, hogy a törvényes bizonyítékértékelés alapjául szolgáljanak. Mindezeket összevetette a terhelték érdemi védekezésével, és az ezzel kapcsolatos tényeket és adatokat egymásra is tekintettel megfelelő értékelésben részesítette. Összességében az elsőfokon eljáró bíróság nem kifogásolható módon értékelte és egymáshoz is kapcsolta azokat a bizonyítékokat, amelyek értékeléséből kiolvasható, hogy ténylegesen mire alapozta az ítéleti tényállást.

[31] Az elsőfokú bíróság kiemelten foglalkozott a vádlotti vallomásokkal, e körben értékelte mind a közigazgatási eljárásban tett nyilatkozatokat, mind a büntető ügyben elhangzottakat. Helytállóan utalt arra a védelem, hogy a két eljárásbeli pozíció különbözik egymástól, azonban Terhelt1 I. r. vádlott az elsőfokú büntetőeljárás során is részletes

vallomást tett. Ennek keretében elismerte, hogy I. r. vádlott tartotta a kapcsolatot a megrendelőkkel, kötötte meg a szerződéseket az alvállalkozókkal és a megrendelőkkel, kiállította a teljesítésigazolásokat és azokat eljuttatta a megrendelőkhez, intézte az utalásokat. Terhelt I. r. vádlott a számlák tartalmával tudomással bírt, ő tartotta a könyvelővel a kapcsolatot és juttatta el részére a könyvelendő számlákat, hogy azok alapján a könyvelő az adóbevallásokat elkészítse, majd azokat az adóhatósághoz be is nyújtotta.

[32] A korábbiakkal ellentétben Terhelt I. r. vádlott a bírósági szakban megnevezte tanú²²t, aki a vallomása szerint a számlakibocsátókkal tartotta a kapcsolatot, azonban hozzá semmi olyan egyéb adatot nem közölt, ami alapján a megnevezett személy beazonosítható lett volna. Azonosításra alkalmas adatok hiányában az elsőfokú bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy tanú²² felkutatása iránt intézkedni tudjon.

[33] A bíróság megfelelő körben értékelte a megrendelői és az alkalmazotti oldalról kihallgatott tanúk vallomásait, kellő mélységben foglalkozott a cégjegyzékből nyerhető adatokkal, illetve a beszerzett írásszakértői és az adó- és könyvszakértői vélemények megállapításaival. Nem vitatható, hogy a felszámoló cég feljelentése okán a büntetőeljárás során a nyomozó hatóság a csődbűncselekmény miatt is vizsgálódott, és erre figyelemmel a kirendelt szakértőnek a fizetéseképtelenséghez kapcsolódóan feltett kérdésekre is választ kellett adni, azonban nem értett egyet a bíróság a védelem azon álláspontjával, mely szerint a költségvetési csalás büntette kapcsán a szakértőnek csupán egy matematikai alpműveletet kellett elvégeznie.

[34] A szakértő kompetenciájába tartozó kérdés volt az is, hogy az I. r. vádlott a Kft¹. működtetése során a számvitelről szóló törvényben rögzített kötelezettségeinek eleget tett-e, a különböző adónemekben az adóbevallási kötelezettségeit teljesíti-e és milyen tartalommal, illetve az adólevonás jogosultságával milyen számlák tekintetében és milyen áfaösszegben él. A szakértő a véleménye elkészítésekor kitért a számlakibocsátó társaságok bevallásainak vizsgálatára is, melynek körében megállapította, hogy a Kft⁵. kivételével egyik társaság sem tett eleget az érintett számlák utáni áfabevallási kötelezettségének. Mindezek alapján az állapítható meg, hogy a könyvszakértői vélemény beszerzése a büntetőeljárás során indokolt volt, és a szakértői vélemények megállapításai elősegítették az ügy érdemének megalapozott megítélését. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, még ha a nyomozás során nem is volt lehetősége a védelemnek a szakértőhöz kérdéseket intézni, azonban az előkészítő ülésen a Be.-ben biztosított keretek között bizonyítási indítvánnyal élhetett, továbbá a nyomozás során kirendelt adó- és könyvszakértő a bírósági szakban meghallgatásra került, melynek során biztosított volt a védelem számára a szakértőhöz intézendő kérdések közvetlen feltevésének a joga.

[35] Megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság minden beszerzett bizonyítékot értékelési körébe vont. A bizonyítékértékelés és a bírói ténymegállapító tevékenység alapját a törvényesen beszerzett bizonyítékok képezték, a bizonyítási eljárás lefolytatása terén ilyen szempontból sem található kifogásolnivaló. Az egyes eljárási cselekmények a bírósági szakban is helyénvaló módon kerültek lefolytatásra, ennek során az eljárási résztvevők lényeges jogai nem sérültek, a terhelti és tanúkihallgatások, az egyéb eljárási cselekmények szabályozott rendben folytak. A törvényszék a feltárt bizonyítékokat egyenként és összességében értékelési körébe vonta, összefüggéseiben foglalkozott az összes olyan adattal és körülménnyel, amely az ügy helyes ténybeli és jogi megítélése terén a lényegi kérdések

megnyugtató tisztázásához szükségesnek mutatkozott. Ennek kapcsán hangsúlyozni szükséges, hogy az eljárás tárgya az volt, hogy a Kft1. képviselője olyan számlákat helyezett az adóbevallásába, melyek fiktívek voltak, mivel az azokban feltüntetett gazdasági események nem a számlákon feltüntetett társaságok között valósultak meg. Az nem volt vitatott, hogy a számlákon feltüntetett gazdasági események megtörténtek.

[36] Az Áfa törvény és a számviteli törvény vonatkozó előírásai, valamint a kialakult és hosszú idő óta töretlen bírói gyakorlat alapján az előzetesen felszámított általános forgalmi adó levonásba helyezésének konjunktív tartalmi feltételei közé tartozik egyebek mellett, hogy a számlát valós adóalany állítsa ki, az alakilag, illetve tartalmilag megfelelő hiteles bizonylat legyen, amelyet valós gazdasági eseményről állították ki és a másik adóalany részéről az adó áthárítása is megtörtént. A formai és tartalmi feltételek együttes megléte esetén kerülhet sor az adólevonási jog gyakorlására. Nem önmagában valamely gazdasági esemény, hanem a hiteles számla szerinti gazdasági esemény adhat alapot az adólevonási jog gyakorlására, ahogy azt a szakértői vélemény is kiemelte. A számla akkor tekinthető hiteles bizonylatnak, ha annak valamennyi adata helytálló. A számlán feltüntetett adatok bármelyikének valótlansága megdöntheti a számla hitelességét. A számla kötelező adattartalmát az Áfa törvény 169. §-a határozza meg.

[37] A Terhelt1 I. r. vádlott által vezetett Kft1., mint a számviteli törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó által befogadott, könyvelésébe és az áfa analitikába beállított, áfalevonási jog tárgyi feltételeként kezelt számlákkal szemben alapvető követelmény, hogy azok megfeleljenek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15. § (3) bekezdése által definiált valódiság elvének: a könyvvitelben rögzített és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, bizonyíthatóknak, kívülállók által is megállapíthatóknak kell lenniük. A kívülállók kategóriájába beletartozik mások mellett az adóhatóság és a bíróság is. Amennyiben a számlában szereplő adatokra nézve megvalósul a számviteli törvény szerinti valódiság elve, a számla hiteles, alapítható rá áfalevonási jog. Fiktívnek, azaz nem valós számlának minősül az a számla, amely valótlán adatokat tartalmaz az általa dokumentált gazdasági eseményre, illetve az abban résztvevő felekre vonatkozóan. Jelen esetben ez utóbbiról van szó.

[38] Az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést a Kft1. által levonásba helyezett számlák hamis voltára arra alapozva, hogy a számlákon feltüntetett reklámtevékenység nem a számlával érintett felek között jött létre, és erről Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak is tudtak.

[39] A törvényszék indokolásában megfelelően rámutatott arra, milyen gondossággal kell eljárnia az ügyvezetőnek a számla befogadása előtt, és e körben milyen ellenőrzéseket indokolt megtennie. Az itt leírtakkal az ítéltábla is maradéktalanul egyetértett. A cégeket egyenként vizsgálat alá vonva rögzíthető, hogy a cégkivonatok alapján egyik számlakibocsátó társaság tevékenységi köre között sem szerepelt olyan, amely a számlákon rögzített gazdasági esemény elvégzéséhez szükséges volt. Az is bizonyítást nyert, hogy Terhelt1 I. r. vádlottnak a Kft6.-vel annál szorosabb kapcsolata volt, mint, hogy a számláit befogadta. tanúl tanúvallomása alapján egyértelmű következtetés volt levonható arra, hogy a Kft6. Terhelt1 I. r. vádlott irányítása alatt állt. Helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság a tanú által előadottakat, miszerint tanúl tanú 2 hónapig működtette a céget, majd tanú23 és I. r. vádlott kérték tőle, hogy átvehessék a cége irányítását, így a tanú a cégbélyegzőt átadta I. r.

vádлотtnak. A társaság bankszámlája felett jogosultsága tanú23 barátnőjének volt, a bankkártya pedig tanú23 részére került átadásra.

[40] Mivel a cég adatai és a cégbélyegző Terhelt1 I. r. vádlott birtokába került, a Kft6. nevében a Kft1. felé kibocsátott számlák kiállítása I. r. vádlotthoz köthető. Ennek okán I. r. vádlott tisztában volt azzal is, hogy a Kft6. a számlákon rögzített munkákat nem végezte el, erre a társaság nem volt képes. tanú1 tanú által megnevezett másik személy, tanú23 ebben az időben éppen a Kft1. irodai alkalmazottja volt, miközben a Kft6. bankkártyája is hozzá került. Helytállóan mutatott rá arra is a törvényszék, hogy a Kft1. által átutalt összegek a bankkártya segítségével levételre kerültek, így Terhelt1 I. r. vádlott a Kft6. tényleges irányítása által arról is tudomással bírt, hogy a számlák után az áfa nem kerül sem bevallásra, sem megfizetésre. Mindezekből pedig az a következtetés is levonható, hogy arra I. r. vádlottnak szándéka sem volt, célja a Kft6. felhasználásával a Kft1. felé történő beszámlázás, majd a Kft1. felé kiállított számlák jogosultalan felhasználása és azok áfatartalmának jogosulatlan levonásba helyezése volt.

[41] Helytállóan következtetett a törvényszék arra is, hogy a Kft4.-t tanú17 adta el a tanú21 fedőnéven eljáró Terhelt4 IV. r. vádlottnak, melyet a tanúvallomáson túl az írásszakértői vélemény is alátámasztott. A Kft4. Terhelt4 IV. r. vádlott ügyvezetősége idején nem végzett semmiféle gazdasági tevékenységet, legfőképpen nem a társaság nevében kibocsátott számlákon szereplő reklámtevékenységet. Terhelt1 I. r. vádlott a cégjegyzékbe bejegyzett tanú21 nevű személlyel kapcsolatba nem kerülhetett, vele alvállalkozói szerződést nem köthetett, a cég képviselőjétől a reklámtevékenység elvégzéséről semmiféle anyagot nem kaphatott, ekként tisztában volt I. r. vádlott azzal is, hogy a tényleges teljesítést nem a Kft4. eszközölte, ezáltal pedig ismert volt az is előtte, hogy a Kft4. által kiállított számlák fiktívek. Itt fontos megjegyezni, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott is érintett volt a Tatabányai Törvényszék előtt kábítószer-kereskedelem büntette és más bűncselekmények miatt folyó büntető ügyben, melyben a 2015. április 17. napján kihirdetett 3.B.343/2014/57. számú ítélet szerint Terhelt4 IV. r. vádlott és Terhelt2 II. r. vádlott közötti ismeretség és kapcsolat megállapítást nyert.

[42] Terhelt2 II. r. vádlottra kitérve az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést a Kft3.-ben betöltött szerepét illetően. Részletes indokát adta a törvényszék, miért fogadta el Terhelt3 III. r. vádlott vallomását a tényállás alapjául. III. r. vádlott következetesen vallotta, hogy Terhelt2 II. r. vádlott kérésére vette a nevére a társaságot, csak papíron lett a kft. ügyvezetője, a cég iratait, cégbélyegzőjét és számlatömbjét, valamint a bankszámla megnyitását követően a bankkártyáját átadta az általa Név4ként ismert II. r. vádlottnak, akire 2017 februárjában át is írátták a céget. A felismerésre bemutatásra törvényesen került sor, és Terhelt3 III. r. vádlott határozottan felismerte az általa Név4ként ismert személyben Terhelt2 II. r. vádlottat. Ahogyan tette azt tanú20 tanú is, aki a társaság kézbesítési megbízottja és a cégátruházást intéző ügyvéd alkalmazottja is volt.

[43] Mindezek alapján az ítéltábla szerint sem kétséges, hogy Név4ként fellépő személy Terhelt2 II. r. vádlottal azonos. A törvényszék a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján okszerűen állapította meg, hogy Terhelt2 II. r. vádlott kérte fel Terhelt3 III. r. vádlottat, hogy cégvezetésre irányuló valós szándék nélkül vegye át a Kft3.-t és váljon annak ügyvezetőjévé. Helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy Terhelt2 II. r. vádlott volt az, aki a saját fényképét és Név4 adatait tartalmazó hamis szlovák személyi igazolványt az ügyvéd előtt felhasználta, majd hozzájárult, hogy a valótlan adatok a cégnyilvántartásba is

bejegyzésre kerüljenek. Az ítéltábla is kiemeli, hogy az nem volt a vád tárgyává téve, hogy a cégiratok aláírása is Terhelt2 II. r. vádlotthoz kapcsolódna, csupán a hamis okirat felhasználása, az elsőfokú bíróság e körben kifejtett okfejtésével a másodfok is maradéktalanul egyetértett.

[44] Terhelt2 II. r. vádlott cselekvősége az Kft7. tekintetében is bizonyítást nyert. tanú3 tanúvallomása alapján nem fért kétség ahhoz, hogy II. r. vádlott közvetítette azt a román állampolgárságú hölgyet, akinek a nevére került átírásra a kft., majd a cégátruházást követően a hölgy elérhetetlenné vált, a felkutatására tett intézkedések nem vezettek eredményre. A tanú beszámolt a II. r. vádlottal való ismeretségéről és a cégátruházásnál betöltött szerepéről, tanú3 tanú Terhelt2 II. r. vádlottat mind a nyomozás során, mind a tárgyaláson határozottan felismerte. Nem lehet véletlen, hogy Terhelt2 II. r. vádlottnak két olyan társasággal való kapcsolata is bizonyítást nyert, mely beszámolt a Kft1. részére. Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottakat tanú23 személy köti össze, aki a Tatabányai Törvényszék 3.B.343/20214/57. számú ítélete szerint Terhelt2 II. r. vádlott rokona, és aki egyben – ahogy fentebb említésre került már – a Kft1. bejelentett alkalmazottja is volt.

[45] Az Kft7. vonatkozásában is megállapítást nyert, hogy a társaság nem működött, tényleges gazdasági tevékenységet nem folytatott. Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan rögzítette, hogy a kft. nullás adattartalommal nyújtotta be adóbevallását, annak ellenére, hogy a Kft1. részéről 142.162.394 Ft átutalásra került, mely a jóváírást követően felvételre került készpénzben. A Kft1. bankszámlája felett Terhelt1 I. r. vádlott rendelkezett, az átutalásokat I. r. vádlott intézte, mégsem történt meg részéről az Kft7.-től befogadott valamennyi számla teljes bruttó összegének átutalása, az áfa áthárítására a Kft1. részéről nem került sor.

[46] A fentiek alapján megállapítható, hogy sem a Kft3. Terhelt3 III. r. vádlott, majd Név4ként fellépő II. r. vádlott irányítása alatt, sem az Kft7. az ismeretlenül maradt román állampolgár irányítása alatt nem végzett semmiféle gazdasági tevékenységet a Kft1. felé, Terhelt1 I. r. vádlott velük nem szerződhetett, így a kiállított számlák a gazdasági eseményben érintett társaságok tekintetében nem valós adatokat tartalmaztak, mellyel I. r. vádlott is pontosan tisztában volt. I. r. vádlott részéről a banki átutalásra csupán a pénzmozgás színlelése érdekében került sor a beszámoló társaságokkal való gazdasági kapcsolat látszatának igazolására.

[47] A Kft1. felé számlázó Kft8. tekintetében is helytálló következtetést tett az elsőfokú bíróság. A cégiratok alapján bejegyzett ügyvezetők közül egyedül a szlovák állampolgárságú tanú24t lehetett felkutatni, aki a cégről, annak működéséről semmit nem tudott. tanú25 nevezetű román állampolgárságú személy pedig a Kft8. cégirataiban szereplő adatokkal nem létezik. A vád tárgyává tett időszakban bejegyzett ügyvezetőkkel I. r. vádlott nem kerülhetett kapcsolatba, velük alvállalkozói szerződést sem köthetett, a kft. a számlákon szereplő tevékenységet nem végezhetett el, mely körülménnyel I. r. vádlottnak is tisztában kellett lennie. Ezt támasztja alá az a körülmény, hogy a Kft8. bankszámláira a jelentős pénzforgalma ellenére a Kft1.-től utalás nem érkezett, készpénzben sem kerülhetett a számlák végösszege átadásra a Kft8. ügyvezetői részére, ennek ellenére I. r. vádlott a Kft8. számláit befogadta, azok áfatartalmát levonásba helyezte, melyből a bűnös szándéka az áfa jogosulatlan levonása iránt nem lehet kétséges.

[48] Terhelt1 I. r. vádlott azon védekezése is megdőlt, hogy az alvállalkozói oldallal tanú22 nevezetű személy tartotta a kapcsolatot, mivel I. r. vádlottnak a Kft5..-hez fűződő kapcsolata is igazolást nyert, amikor a cég bankszámlájára készpénzbefizetést eszközölt. Mindezek alapján még ha tanú22 eljár és segítette is az alvállalkozói oldalról I. r. vádlottat, a fentiekben kifejtettek okán Terhelt1 I. r. vádlott valamennyi beszámlázó társaság tekintetében tudomással bírt a vád tárgyává tett számlák fiktív voltával, tudta, hogy nem ezen társaságok végzik el a számlákon rögzített tevékenységet, ez pedig kizárja annak lehetőségét is, hogy I. r. vádlott a számlák befogadásakor tévedésben volt. Ezek alapján a védelem tévedésre történő hivatkozása alaptalan maradt tanú22 felkutatása és vallomása nélkül is.

[49] Megalapozatlan maradt a védelem részéről a közigazgatási és a büntetőjogi felelősség elhatárolásának hiányát is felróni. Arra helytállóan mutatott rá a védő, hogy a közigazgatási és adóeljárásban, illetve a büntetőeljárásban más szabályok érvényesülnek. A büntetőjogban a bíróságnak azt kell bizonyítania, hogy az elkövető (legalább eshetőleges) szándékkal szegte meg az adózással kapcsolatos szabályokat, ugyanis a költségvetési csalásnak nincsen gondatlan alakzata. A büntető bíróságnak azt kell megállapítania, hogy az elkövető szándéka kiterjedt az adózással összefüggő kötelezettség megszegésére és ennek következtében az adóhiány, mint eredmény előidézésére, valamint azt is bizonyítani kell, hogy a kötelezettség megszegése csalárd módon, adókijátszás révén történt. A büntetőeljárásban a bűnfelelősség elve szerint mindig a tényfeltáró munka alapján lehet az elkövető tudattartalmára következtetni, illetve a felróható szándékos magatartás bizonyítottsága esetén a bűnösséget a költségvetési csalásban megállapítani.

[50] Ennek a tényfeltáró munkának pedig az lett az eredménye, hogy a Kft1. képviselőjeként Terhelt1 I. r. vádlott nem a törvény által megengedett adózási módszerhez folyamodott, hanem valótlan gazdasági szereplőkkel kiállított hamis tartalmú – ekként adólevonási jog gyakorlására alkalmatlan – számviteli bizonylatok könyvelésbe és adóbevallásba történő beállításával jogosulatlanul igényelt vissza áfát. A megrendelőktől a Kft1. jelentős bevételhez jutott, a fizetendő adó csökkentése érdekében szüksége volt költség számlákra, megnyitva ezzel az áfa-visszaigénylés lehetőségét. Nem vitatható, hogy a Kft1.-nek a megrendelések teljesítésével merültek fel költségei, azonban a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a törvényszék helytállóan következtetett arra, hogy nem a vád tárgyává tett számlákat kibocsátó társaságok voltak az I. r. vádlott cége üzleti partnerei, akik a kiszámlázott munkákat elvégezték, hanem azokat ismeretlenül maradt személyek teljesítették. Nem jelen eljárás tárgya annak bizonyítása, hogy ténylegesen kik teljesítették a megrendelők felé, a vádat a költség számlák valóságának vizsgálata képezte. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján pedig okszerűen állapította meg a bíróság, hogy a Kft1. által bevallásban szerepeltetett és adólevonási joga alapjául szolgáló költség számlák fiktívek, mellyel Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott is tisztában volt, azokat I. r. vádlott csalárd módon, költségei csökkentése, vagyis adókijátszás érdekében helyezte el a kft. bevallásában.

[51] Helytállóan mutatott rá az ügyészség, hogy áfára elkövetett költségvetési csalás esetében a vállalkozás egyéb költségeinek vizsgálata nem bír relevanciával, mivel e körben a gazdasági társaság által költségei igazolásaként a bevallásában kimutatott számlák bírnak jelentőséggel. Még ha a levonásba helyezett költség számlák végösszege megegyezik a Kft1. ténylegesen felmerült költségeivel, ezen költségekkel akkor sem csökkentheti a társaság fizetendő adóját, mivel a bevallásában a fiktív számlákat helyezte el, az adólevonási jogát ezen számlákra alapozta. Az adóhiányt, a vagyoni hátrány összegét pedig a fiktív számlák áfatartalmának figyelembevételével kell megállapítani.

[52] Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy Terhelt1 I. r. vádlott védőjének az Európai Unió Bíróságának döntéseire hivatkozása önmagában helytálló lenne, de a megalapozott tényállásból más következik. A EU Bírósága a C-80/11 és C-142/11 számú egyesített ügyekben meghozott ún. Mahagében ügyben valóban rámutatott arra, hogy a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti gyakorlat, amely szerint az adóhatóság megtagadja az adóalany által fizetendő hozzáadottérték-adó összegéből a számára teljesített szolgáltatások után előzetesen felszámított adó összegének levonását amiatt, hogy az e szolgáltatásokra vonatkozó számla kibocsátója vagy annak valamely alvállalkozója szabálytalanságot követett el; és ellentétes az olyan nemzeti gyakorlat, amely szerint az adóhatóság megtagadja a levonási jogot azzal az indokkal, hogy az adóalany nem győződött meg arról, hogy a levonási joga gyakorlásának alapjául szolgáló termékekre vonatkozó számla kibocsátója adóalanyának minősül-e, rendelkezik-e a szóban forgó termékekkel, és képes-e azok szállítására, illetőleg hogy hozzáadottértékadó-bevallási és -fizetési kötelezettségének eleget tesz-e, és az adóalanyának nem volt tudomása az említett számlakibocsátó érdekkörében elkövetett szabálytalanságra vagy csalásra utaló körülményről. Ugyanakkor ezen ítéletben rögzítette azt is az EU Bírósága, hogy a jogalanyok az uniós jog normáira nem hivatkozhatnak csalárd módon vagy visszaélészerűen, ennél fogva a nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak meg kell tagadniuk az adólevonási jog által biztosított előnyt, ha objektív körülmények alapján megállapítható, hogy e jogra csalárd módon vagy visszaélészerűen hivatkoztak. Jelen ügyben pontosan ez volt megállapítható, hogy Terhelt1 I. r. vádlott az áfa adónemben fizetendő adó csökkentése érdekében helyezte jogosulatlanul a Kft1. bevallásába az általa is tudottan fiktív számlákat, ahogyan azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította.

[53] Mindezek alapján Terhelt1 I. r. vádlott esetében nem gondatlan elkövetésről van szó, I. r. vádlott szándéka az áfa jogosulatlan megszerzésére egyenes volt. Terhelt2 II. r. vádlott Terhelt1 I. r. vádlott ezen szándékos magatartásához nyújtott segítséget a Kft3. és az Kft7. tekintetében kifejtett ténykedésével.

[54] Az egymást kiegészítő és megerősítő személyi és tárgyi bizonyítékok értékelését, elemzését követően az ítéltábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy a lefolytatott bizonyítás és az annak eredményeként a törvényszék által rögzített tényállás megalapozott, megfelelően alátámasztott és igazolható, melynek alapján a Kft1. áfa adónemben keletkezett adófizetési kötelezettségét és annak mértékét is törvényesen állapította meg.

[55] Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét kellő mértékben teljesítette, ennél fogva az elsőfokú ítélet teljes mértékben alkalmas a felülbírálatra.

[56] A megalapozott tényállás irányadó a másodfokú eljárásban is, eltérő tényállás megállapítására és a vádlottak felmentésére kizárólag a bizonyítékok újraértékelése esetén kerülhetne sor, amely azonban a büntetőeljárás törvény szerint kizárt, arra megalapozott tényállás mellett a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség.

[57] A fentebb részletezettek okán a másodfokú felülbírálat eredményeképpen az ítéltábla osztotta azon fellebbeviteli főügyészégi álláspontot, miszerint a törvényszék a

büntetőeljárási szabályok maradéktalan megtartása mellett lefolytatott részletes és kellően alapos bizonyítási eljárás eredményeképpen megalapozott ítéleti tényállást állapított meg, az I. r. és II. r. vádlottak tagadásával szembenálló egyéb releváns bizonyítékok hitelt érdemlőségéről meggyőződve, kellő részletességgel vizsgálta és elemezte a rendelkezésre álló tényeket, adatokat, körülményeket és az azok alapjául szolgáló bizonyítási anyagot, megfelelően eleget téve az indokolási kötelezettségének is.

[58] Az eljárási és logikai hibáktól mentesen mérlegeléssel megállapított tényállás a Be. 592. (1) bekezdés a)-b) és (2) bekezdés a)-d) pontjaiban írt megalapozatlansági hibáktól, hiányosságoktól mentes. Helytállóan mutatott rá I. r. vádlott előéleti adatai alapján arra a fellebbviteli főügyészre, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 15.B.30.092/2021/35. számú határozatával próbára bocsátott Terhelt I. r. vádlott elítélésére a próbára bocsátás előtt elkövetett bűncselekmény miatt a kiszabott próbára bocsátás próbaideje alatt került sor, azonban az elsőfokú bíróság a Btk. 66. § (1) bekezdés a) pontjában írt kötelező rendelkezés ellenére a próbára bocsátás megszüntetéséről nem rendelkezett, és az elsőfokú eljárásban a bíróság az ügyek egyesítése iránt nem intézkedett.

[59] Ezen mulasztást pótolta a másodfokú bíróság a Be. 564. § (3) bekezdés alapján eljárva, melyre tekintettel Terhelt I. r. vádlott vonatkozásában megszüntetett próbára bocsátás okán az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kiegészítésre szorult a Pesti Központi Kerületi Bíróság 15.B.30.092/2021/35. számú ítéletében megállapított és a Fővárosi Törvényszék 23.Bf.8771/2022/8. számú határozatával pontosított tényállással a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az alábbiak szerint:

[60] „Terhelt I. r. vádlott és vádlott II. r. vádlott 2018. május 18. napján 12 óra körüli időben megjelent a cím 15. szám alatt található, tanú 26 (későbbi nevén Név 8) sértett által életvitelszerűen, szívésségi lakáshasználóként lakott albérletnél, azzal a szándékkal, hogy az I. r. vádlott nevére kötött bérleti szerződést felmondják.

[61] I. r. vádlott ténylegesen a lakásban sosem lakott, azonban a tulajdonos, tanú 27 előtt a sértett barátjaként mutatkozott be. Amíg tanú 26 sértett távol volt a vádlottak a tulajdonossal, tanú 27-val együtt a sértett beleegyezése nélkül a náluk lévő kulccsal a lakásba bementek. Az I. r. vádlott a lakásba történt bemenetelt megelőzően telefonon jelezte tanú 26 sértettnek, hogy a lakásba a sértett távollétében be fognak menni, továbbá a szerződést fel fogja mondani, amely ellen a sértett tiltakozott.

[62] A lakásba történt bemenetelt követően az I. r. vádlott és a II. r. vádlott elhatározta, hogy onnan különböző, értékkel bíró dolgokat tulajdonítanak el, így a teraszról elvitték a tanú 26 sértett tulajdonát képező, kb. 70 cm x 30 cm nagyságú, futólámpával egybeszerelt terráriumot, benne egy mór fajtájú teknőssel (értéke összesen 75.000,- forint), a konyhából a konyhapult fiókjából 170.000 Ft készpénzt, a konyhapultról pedig 1 db lila színű kupát benne 4.910 forintnak és 5 euró 44 centnek megfelelő aprópénzzel, majd azokat gépkocsijukba tették.

[63] Ezt követően Farkasné tanú 27 a lakás bejárati ajtajának zárját lecseréltette, ezzel megakadályozva tanú 26 sértettet abban, hogy hazaérkezését követően az általa bérelt lakásba bejusson.

[64] A teknős és tartozékai, valamint az aprópénz a rendőri intézkedés során a vádlottaknál, az általuk használt gépkocsiban feltalálásra és a sértettnek visszaadásra került; míg II. r. vádlottól készpénz került később lefoglalásra.

[65] A lopással okozott kár összesen 249.910,- forint és 5 euró 44 cent, melyből 79.910, - forint és 5 euró 44 cent a sértettnek történt visszaadással megtérült.

[66] tanú²⁶ a magánlaksértés büntette vonatkozásában joghatályos magánindítványt terjesztett elő a vádlottakkal szemben.

[67] tanú²⁷val szemben a vádemelés – közvetítői eljárásra utalás mellett – elhalasztásra került.”

[68] A másodfokú bíróság a törvényszék által rögzített ítéleti tényállás tekintetében elírásokat észlelt, valamint az elsőfokú bíróság a következtetéseit és az általa alkalmazott jogszabályi hivatkozásokat az ítéleti tényállás részévé tette, ezért az ítéltábla a tényállást a következők szerint pontosítja.

[69] A [3.3] bekezdésben rögzített román állampolgár neve helyesen tanú²⁸ és az Kft⁷. 2019. augusztus 29. napján szűnt meg kényszertörléssel.

[70] A [3.4] és a [4.56] bekezdéseket akként pontosítja, hogy a Kft⁴. ügyvezetője 2015. 03.14. napjáig *tanú¹⁷* volt, majd ezt követően *tanú²¹* lett, ezért a [3.4.2] és [3.4.3] bekezdésben rögzített név szintén javításra szorul. A Kft⁴.-t a *Fővárosi Törvényszék* jegyezte be a cégnyilvántartásba, ezért a [3.4.1] bekezdést is korrigálta.

[71] A [3.5] bekezdést akként pontosítja, hogy a Kft⁶. ügyvezetője tanú¹ 2016. május 9. napjától volt, míg a [3.17] bekezdésben rögzített navigátor neve helyesen tanú¹⁸.

[72] A másodfokú bíróság az indokolás részének tekinti a [3.4.2], [3.4.5], [3.4.6], [3.8.2], [3.9] és [3.9.1] bekezdésben rögzítetteket. Ez utóbbi bekezdés tekintetében hangsúlyozza az ítéltábla, hogy feltételezéseket az ítéleti tényállás nem tartalmazhat.

[73] Ugyancsak az indokoláshoz tartoznak a [3.14.1], [3.14.2], [3.20], [3.20.1] és [3.21] bekezdések.

[74] Mellőzi a másodfokú bíróság az ítélet [3.18] bekezdéséből az arra történő utalást, hogy a bizonylatok nem a valójában felmerült költségeket tartalmazzák, mivel nem ez volt az eljárás tárgya, erre a büntetőeljárás során nem folyt bizonyítás, ezért nem is lehet megállapítani, hogy az elvégzett tevékenység költsége milyen nagyságrendű volt.

[75] Többször felhívta már az ítéltábla arra is a figyelmet, hogy az ún. háttérjogszabályok megjelölése és a kifejtése nem szükséges a tényállásban, ezen

jogszabályokra történő utalás is a jogi indokolás részét képezi, ahogyan a [3.24] bekezdésben rögzítettek is.

[76] A fentiek szerint történt pontosítással az ítéleti tényállás immár teljes mértékben megalapozottá vált, amely mentes a Be. 593. §-ban írt hiányosságoktól. A tényállás a bizonyítás anyagának megfelelő, ilyen módon az ítéltábla a Be. 593. § (3) bekezdése szerint a pontosított és kiegészített tényállás alapján bírálta felül az elsőfokú ítéletet, az a másodfokú eljárásban is irányadó volt, mely tényállás azonos bizonyítékok mellett a fellebbezési eljárásban - a felülmérlegelési tilalom folytán - nem támadható és írható felül, az a másodfokú eljárásban is irányadó volt. A felmentésre irányuló fellebbezésekben kifejtett védői érvelés a bizonyítékok felülmérlegelését célozta, amely azonos bizonyítási anyag mellett a másodfokú eljárásban nem lehetséges.

[77] Az elsőfokú bíróság a tényállásból okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére és cselekmények minősítése és megnevezése is helytálló, továbbá a hozzájuk fűzött jogi indokolás is megfelelő.

[78] Az időbeli hatály tekintetében is helyesen foglalt állást a törvényszék, amikor az elkövetéskori büntető törvény rendelkezéseit alkalmazta. A Kft1. irányítását ellátó Terhelt1 I. r. vádlott a kft. keretei között az adóhatóságot a költségvetésbe történő fizetési kötelezettség vonatkozásában tévedésbe ejtette, a fiktív számlák könyvelésbe befogadása és az adóbevallásban jogosulatlanul levonásba helyezése által 134.952.127 Ft, azaz 50 millió forint feletti vagyoni hátrányt okozott az állami költségvetésnek.

[79] Az adóhatóság megtévesztésére szolgáló valótlan tartalmú számlákat az adóbevallás benyújtója számára rendelkezésre bocsátó Terhelt2 II. r. vádlott a költségvetési csalásnak, továbbá a hamis magánokirat felhasználásának is a bűnsege, magatartásával 42.438.508 Ft vagyoni hátrány okozásához járult hozzá. A törvényszék okszerűen vont következtetést Terhelt2 II. r. vádlott esetében a Btk. 342. §-ban meghatározott közbizalom elleni bűncselekmények tekintetében is, az ott kifejtett jogi érveléssel a másodfok is egyetért.

[80] A költségvetési csalás és az elkövetésével összefüggésben – valótlan tartalmú számlák felhasználásával, továbbá a hamis tartalmú adóbevallás benyújtásával – megvalósított magánokirat-hamisítás alaki halmazata valóságos. Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a hamis magánokirat felhasználása vétsége esetében a rendbeliséget nem a felhasznált okiratok száma, hanem az ugyanazon jogviszonyok száma határozza meg, amelyekben a felhasználásra sor kerül – mivel a közbizalom ennyi esetben sérül -. Ugyanazon jogviszonyon belül több okirat felhasználása pedig folytatólágosságot eredményezett, ahogyan a törvényszék is helytállóan állapította ezt meg.

[81] A büntetéskiszabási körülményeket vizsgálva megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság által figyelembe vett körülményekkel a másodfokú bíróság nem teljeskörűen ért egyet. Valóban enyhítő körülményként értékelhető, hogy a korábban próbára bocsátott I. r. vádlott büntetlen előéletűnek minősül, azonban a [6.8] bekezdésben ezen túlmenően rögzített feltételezések már nem tekinthetők annak, ahogyan a [6.9] bekezdésben foglaltak sem, mely az elvárható magatartásokat rögzíti. Nem helytálló enyhítő körülményként értékelni a [6.10]

bekezdésben rögzítetteket, miszerint az alsó határhoz közelít a vagyoni hátrány összege, mivel az közel annak háromszorosa volt I. r. vádlott esetében.

[82] Terhelt1 I. r. vádlott esetében a próbára bocsátás megszüntetése okán, valamint Terhelt2 II. r. vádlott esetében is súlyosítólág hat a többszörös halmazat.

[83] A figyelembe vehető büntetéskiszabási körülményekre tekintettel a táblabíróság nem tudott egyetérteni a védelem enyhítést célzó törekvéseivel. A törvényszék mindkét vádlott esetében az irányadó középértékhez képest a büntetési tételkeret törvényi minimumában szabta ki a szabadságvesztés büntetéseket, e rendelkezéseket azonban teljes mértékig alátámasztotta a terhükre rótt cselekményekben betöltött szerepük és cselekményük tárgyi súlya, a terhelték alanyi bűnösségének foka, illetőleg személyiségük társadalomra veszélyességének mértéke. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetések a büntetéskiszabási elveknek messzemenően megfelelnek, ugyanakkor szükségesek az általános és egyéni büntetési célok elérése szempontjából, inkább méltányosnak tekinthetők, ezért annak további enyhítésére nem látott az ítéltábla törvényes indokot.

[84] A fentiekben pontosított büntetéskiszabási körülményekre tekintettel az állapítható meg, hogy I. r. vádlott esetében nincs olyan különös méltánylás érdemlő többlet körülmény, amely lehetővé tenné a feltételes szabadságra bocsátás tekintetében a feles kedvezmény lehetőségének biztosítását. Terhelt1 I. r. vádlott sem beismerő vallomást nem tett, sem megbánó magatartást nem tanúsított az eljárás során, és az egészségi állapota körében sem merült fel olyan körülmény, amely a Btk. 38. § (3) bekezdésben foglaltak alkalmazását indokolta volna. Az elsőfokú bíróság által rögzített pozitív személyiségváltozásnak nincs megalapozottsága, a kedvező személyi körülmények pedig a kedvezmény alkalmazhatósága körében nem bírnak relevanciával. Ezért az ítéltábla visszatért a feltételes szabadságra bocsátás körében a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjában rögzített általános szabályhoz, és megállapította, hogy I. r. vádlott a kiszabott szabadságvesztés büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[85] A másodfokú bíróság a Be. 590. § (7) bekezdése alapján vizsgálta az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező járulékos kérdésekben hozott rendelkezések helyességét is. Ennek keretében megállapította, hogy a törvényszék nem teljeskörűen és nem megfelelő módon rendelkezett a nyomozás során lefoglalt bűnjelek további sorsáról, ezért korrigálta a rendelkezéseit azzal, hogy azon lefoglalással érintett társaság esetében, ahol felszámolási eljárás volt vagy van folyamatban, a rendelkezni jogosult kijelölt felszámoló részére volt indokolt a könyvelési iratokat megküldeni, melyről a bíróság a Be. 320. § (1) bekezdés a) pontja és Be. 321. § (1) bekezdése alapján határozott.

[86] Helytállóan mutatott rá a fellebbviteli főügyészség, hogy a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezések nem ellenőrizhetőek, az elsőfokú bíróság döntéséhez indokolást nem fűzött, a költségjegyzékbe bejegyzett tételek végösszege nincs összhangban az ítéletben számításba vett összeggel, és annak korrekciója sem volt elvégezhető. Mivel a rendelkezések érintik azon vádlottakat is, melyek tekintetében már jogerőssé vált a határozat, a másodfokú bíróság a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezéseket a Be. 609. § (1) bekezdés alapján

hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a Be. XCIV. Fejezete szerinti egyszerűsített felülvizsgálat lefolytatására utasította.

[87] A fentiekben kifejtettek alapján az ítéltábla a Tatabányai Törvényszék 3B.263/2022/33. számú ítéletét – a Be. 600. § (1) bekezdés b) pontja alapján megtartott tárgyaláson – a Be. 606.§ (1) bekezdés értelmében a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyéb tekintetben a Be. 605.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta, illetve a bűnügyi költségre vonatkozó részében hatályon kívül helyezte.

Győr, 2024. január 22.

Dr. Zólyomi Csilla s.k.
a tanács elnöke

Dr. Papp Krisztina s.k.
előadó bíró

Dr. Németh Balázs s.k.
bíró

Záradék:

Ez az ítélet és ezáltal a Tatabányai Törvényszék 2023. július 11. napján kelt, 3.B.263/2022/33. számú ítéletének meg nem változtatott része Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak tekintetében a mai napon jogerőre emelkedett.

Győr, 2024. január 22.

Dr. Zólyomi Csilla s.k.
a tanács elnöke